

بررسی دفتر دوم مولوی طبق نظریه گریماس
(مطالعه موردی حکایت امتحان پادشاه به آن دو غلام که نو خریده بود)
فرزانه شریفی

کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سرابله

چکیده

مقاله حاضر با هدف ارائه تحلیلی از حکایت امتحان پادشاه به آن دو غلام که نو خریده بود به عنوان عاملی داستانی در دفتر دوم مولوی انجام گرفت به این منظور با استفاده از شیوه کتابخانه‌ای و تحلیل آثار ادبی و بر مبنای نظریه گریماس مورد مطالعه قرار گرفته و ساختار طرح اساسی روایت با توجه به تغییر وضعیت‌ها بر اساس تقابل‌های دو گانه، گزاره‌های داستان، زنجیره‌های روایی و همچنین الگوی کنشی روایت تحلیل و بررسی گردید. نتایج پژوهش مشخص گردید الگوی روایت - شناسی گریماس با این داستان مطابقت دارد، همچنین زنجیره‌های روایی داستان با توجه به تغییر وضعیت‌ها بر مبنای تقابل - های دو گانه قابل انطباق است. در این حکایت داستان دارای دو موقعیت است در موقعیت اول از منفی به مثبت است و در موقعیت دوم از مثبت به منفی می‌باشد. در بررسی به عمل آمده در این حکایت مشخص شد که ساختار گرایان و به خصوص گریماس در ارائه الگوشان موفق بوده‌اند. همچنین در این مقاله بر پایه رویکرد گریماس نشان داده شده که این شیوه برای بررسی حکایت‌های فارسی از چه میزان توانایی برخوردار است. روشن شد که در این حکایت، کنشگرها مهمترین تشکیل دهنده عناصر داستان هستند که علاوه بر شخصیت‌های اصلی، مفاهیم انتزاعی، ویژگی‌های شخصیتی و ظاهری شخصیت‌ها را نیز در بر می‌گیرند. **واژگان کلیدی:** دفتر دوم مولوی، الگوی گریماس، روایت‌شناسی